

Persmoment bij kapping Geluwse rode beuk op 26 oktober 2022 - Tekst Dirk Decuypere

Dat vandaag deze boom – een 90-plusser - zijn laatste uren aan het leven is, stemt sowieso treurig. Maar dat hij al die jaren in de schaduw van de Sint-Dionysiuskerk getuige van het wel en wee van duizenden Geluwnaren is geweest, maakt de kapping nog wat gevoeliger.

Hij werd in **1930** geplant ter gelegenheid van de 100^e verjaardag van België's onafhankelijkheid en werd daarom Vrijheidsboom genoemd. Dat de Geluwnaren toen een rode beuk verkozen en die op deze plaats plantten, was niet toevallig.

Vijfentwintig jaar eerder, in **1905** vierde Geluwe al eens de 75e verjaardag van België's onafhankelijkheid. Toen ging er onder meer een imposant mooie stoet uit met meer dan 750 uitvoerders die de geschiedenis van België uitbeeldden. Op één van de praalwagens stond een jonge rode beuk, die de vrijheidsboom werd genoemd.

Op het einde van de stoet werd het slanke boompje van zijn wagen gehaald en naar het kerkplein gebracht. Terwijl burgemeester Louis Soete het plantte luidden al de klokken, knetterden er gewerschoten en schalden er trompetten. En toen de massa de “Brabançonne” zong, steeg een luchtballon de wolken in.

Waar die boom van 1905 op het kerkplein precies geplant werd, weten we niet. Wel dat de Eerste Wereldoorlog negen jaar later uitbrak en Geluwe in een ruïne herschiep. Ook de vrijheidsboom ging verloren.

In **1930** vierden de Geluwnaren de 100^e verjaardag van België. Opnieuw met een stoet. Maar nu met veel minder praal. Zoals 25 jaar geleden plantten de Geluwnaren wel opnieuw een vrijheidsboom bij de kerk en kozen ze opnieuw voor een rode beuk.

De beuk is een boom die 200 tot 400 jaar oud kan worden en daardoor geliefd is als herinneringsboom, geboortebom of jubileumbom. Onze boom had dus gerust nog een paar eeuwen verder kunnen leven, maar het lot besliste hier anders over.

Een kleine halve eeuw geleden was hij al bedreigd in haar gezondheid. Onder meer door de friet, die bij de Belg al even geliefd is als zijn onafhankelijkheid.

- “Jammer dat we het frituurkraam niet kunnen wegdenken”, schreef meester Hugo Driessens al in juni **1976**. “Wij houden ons hart vast als we zien hoe de schouw haar dampend frituurvet en verbrand butaangas spuwt in de kroon van een prachtige rode beuk. [...] Helaas, hoe lang zal hij het nog uithouden?”

Meester Hugo's vraag kreeg veertig jaar later een antwoord. In **2015** werd de rode beuk ziek verklaard. Niet alleen frituurdamp en butaangas bleken hiervan de oorzaak te zijn. Door de verharding onder en rond het frietkraam vloeide meer dan 90% van het regen- en oppervlaktewater weg naar de riolen in plaats van naar de wijdvertakte altijd dorstige boomwortels.

Het stadsbestuur ondernam toen een lovenswaardige reddingsactie door 46 vierkante meter van de betegeling en de fundering van het frietkraam te verwijderen. In de vrijgekomen ruimte werd teelaarde gestort en konden afgevalen bladeren composteren. Het kraam verhuizen zagen de eigenaars echter nog niet onmiddellijk haalbaar.

Mettertijd verdween het frietkraam toch, maar de boom bleef ziek.

En werd nog zieker. Steeds meer oogde hij met zijn kaal geworden kop triestig en dreigden zijn takken bij stormweer af te breken. Uiteindelijk besliste het stadsbestuur de rode beuk te kappen. Via een digitaal burgerplatform mochten de Geluwnaren mee bepalen welke bestemming zijn hout mocht krijgen, waardoor hij altijd in de herinnering zal blijven. Bovendien besliste het stadsbestuur dat de rode beuk een nieuwe opvolger zou krijgen.

Intussen weten we dat die opvolger een Doornikse zilverlinde wordt. Boomverzorger Jorry Berghe, die straks de kapping leidt, kan deze soort linde op deze plaats en onder meer omwille van de klimaatopwarming een hogere ouderdom beloven dan onze gouwe ouwe rode beuk.

Dat het een Dóórnikse zilverlinde is, klinkt een Geluwnaar historisch goed in de oren, want onze oudste Geluwse parochie behoorde eerst eeuwenlang tot het bisdom Doornik. Moge de linde bij de toekomstige planting opnieuw Vrijheidsboom worden genoemd...

Lang leve de Gilwsche linde! Lang leve de Gilwsche Vrijheidsboom!